

Plan Odnowy
Miejscowości Chłopowo
2024 – 2030

Spis treści

Wstęp	3
Ogólna charakterystyka miejscowości	5
Zasoby służące odnowie miejscowości	7
Ocena słabych i mocnych stron środowiska realizacji interwencji	14
Wizja rozwoju miejscowości	18
Projekty służące realizacji założeń Planu Odnowy Miejscowości Chłopowo 2024 - 2030.....	23
Zarządzanie realizacją i monitoring Planu	28
Podsumowanie.....	29

Wstęp

Polityka rozwoju współcześnie prowadzona jest w Polsce w oparciu o długofalowe, kompleksowe dokumenty strategiczne. Opracowywane są one dla gmin, powiatów i obszarów funkcjonalnych oraz województw. Strategie rozwoju określają kierunki prowadzenia polityki prorozwojowej w danej jednostce, jej cele i pożądane efekty, są także materialnym wyrazem kultury strategicznej – zdolności do sprawnego poruszania się w obrębie wyzwań i możliwości działania, jakie stwarza obecnie świat i które dotyczą administracji. W przypadku pojedynczych miejscowości rolę tę pełnią plany odnowy.

Plan odnowy miejscowości to wieloletni, długofalowy plan umotywowanych i skoordynowanych działań, jakie mają zostać przeprowadzone na obszarze jednej, wybranej miejscowości wiejskiej. Plan odnowy jest uporządkowanym zapisem polityki prorozwojowej, jaka będzie prowadzona na terenie miejscowości, która jest nim objęta, stanowiąc punkt odniesienia dla samych mieszkańców, ale także dla reprezentujących społeczność struktur samorządu. Działania wspierające rozwój bazują na odpowiednio zidentyfikowanych i opisanych uwarunkowaniach lokalnych, słabych i mocnych stronach, szansach i zagrożeniach, nawiązują do istniejących czynników prorozwojowych, potencjału lokalnej społeczności, jej zdolności działania. Plan jest co do zasady kompleksowy – planowane działania zakładają interwencję zarówno w sferze przestrzennej, jak i społecznej, a ich efekty, takie jak podniesienie ogólnej atrakcyjności miejscowości oraz wykorzystanie jej zasobów i największych atutów, pozwalają na poprawę funkcjonowania sfery społecznej, gospodarczej i infrastrukturalnej (np. poprzez ożywianie przedsiębiorczości, stworzenie warunków do prowadzenia działalności czy też rozwoju turystyki, poprawę stanu infrastruktury technicznej ułatwiającej prowadzenie działalności gospodarczej, itp.). Zapisy o charakterze projekcyjnym opierają się na opisie i analizie stanu obecnego, które pozwalają na wskazanie tych cech miejscowości i zamieszkującej ją społeczności, które mogą wpłynąć pozytywnie na ich rozwój, określenie zakresu i charakteru koniecznych do przeprowadzenia działań naprawczych oraz zdefiniowanie niezaspokojonych potrzeb mieszkańców.

Niniejszy dokument jest planem odnowy miejscowości Chłopowo. Plan został przygotowany wspólnie z reprezentantami mieszkańców, bazuje na określonych przez nich niedostatkach sfery przestrzennej i społecznej, odwołuje się do lokalnych zasobów, tradycji, trybu i stylu życia społeczności oraz istniejącego kapitału ludzkiego. Jego zasadniczym celem jest prowadzenie do poprawy jakości życia mieszkańców, uporządkowanie przestrzeni publicznej wsi, zapewnienie warunków do kreowania pozytywnych zjawisk społecznych. Zdefiniowanie Planu

Odnowy pozwala na odnoszenie przez dysponująca nim społeczność następujących korzyści:

- plan umożliwia efektywne gospodarowanie zasobami takimi, jak środowisko, ludzie, infrastruktura i środki finansowe,
- zapisanie tego procesu w formie dokumentu umożliwia stałą ocenę postępów i korygowanie błędów przez wszystkich członków społeczności lokalnej,
- dokument umożliwia zaangażowanie władz lokalnych oraz mieszkańców w planowanie swojej przyszłości.

Plan ukierunkowany jest na wzmocnienie posiadanych przez społeczność Chłopowa zasobów oraz niwelowanie istniejących i pojawiających się deficytów rozwojowych.

Odnowa i rozwój wsi stanowiąc będzie wypadkową wielu punktów widzenia i działań, wśród których kluczową rolę odgrywa świadomość, aktywność, zaangażowanie i solidarna postawa mieszkańców. W związku z tym w przygotowaniu dokumentu uczestniczyli aktywnie mieszkańcy, w szczególności liderzy środowiska lokalnego i osoby zaangażowane w funkcjonowanie ciał przedstawicielskich. Jest niezwykle istotne, by realizowane zadania odpowiadały rzeczywistym potrzebom mieszkańców i poszczególnych środowisk w obrębie Chłopowa, a jako takie mogły służyć wykorzystaniu w pełni istniejącego potencjału i szans rozwoju wsi.

W programowaniu polityki prorozwojowej miejscowości wzięto pod uwagę fakt, że Chłopowo powinno stawać się silniejszym ośrodkiem w skali całej gminy czerpiąc z jej dorobku, ale też efekty wdrożenia planu powinny być odczuwalne przez całą społeczność lokalną. Plan Odnowy jest dokumentem otwartym, a zapisane w nim zadania będą aktualizowane stosownie do zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych oraz pojawiających się nowych możliwości. Uwzględniane będą również nowe potrzeby zgłaszane przez mieszkańców, władze samorządowe gminy, organizacje pozarządowe i nieformalne grupy mieszkańców, sektor publiczny i prywatny. Poprzez realizację wskazanych w nim przedsięwzięć przyczyni się do podniesienia standardu życia mieszkańców oraz zwiększenia atrakcyjności całej gminy.

Plan Odnowy Miejscowości Chłopowo jest więc kompletnym, strategicznym programem odnowy i zapewnienia warunków do szeroko pojętego rozwoju miejscowości, a w konsekwencji wzmocnienia jej bezpośredniego otoczenia.

Ogólna charakterystyka miejscowości

Chłopowo jest wsią położoną na południowo – zachodnim krańcu województwa zachodniopomorskiego, w obrębie gminy Myślibórz, na terenie powiatu myśliborskiego. W latach 1975 – 1998 administracyjnie Chłopowo należało do województwa gorzowskiego. Wieś jest umiejscowiona przy zbiegu dróg lokalnych prowadzących z Pniowa (w odległości 4 km, na terenie gminy Myślibórz), Różańska (w odległości 7 km, na terenie gm. Dębno) i Piaseczna (w odległości 5,5 km, na terenie gm. Trzcińsko Zdrój). Chłopowo cechuje peryferyjne położenie względem ośrodków miejskich - miejscowość oddalona jest o 13 km od Myśliborza, 54 km od Gorzowa Wielkopolskiego, 42 km od Kostrzyna nad Odrą, 72 km od Stargardu Szczecińskiego, 87 km od stolicy województwa Szczecina.

Na przestrzeni wieków, podczas przynależności do niemieckiego kręgu kulturowego i struktur administracyjnych, miejscowość nosiła nazwę Herrendorf, dzisiejsza nazwa jest jej kalką językową. Brak znaczących przejawów trwałego i produktywnego związku lokalnej społeczności z niemiecką przeszłością Chłopowa, poza okazjonalnymi kontaktami z potomkami dawnych mieszkańców.

Miejscowość rozciąga się w położeniu południkowym w dominującej części i równoleżnikowym w jej części mniejszej, południowej. Ulicowy układ zabudowy wskazuje na korzenie kolonizacyjne sięgające przełomu XIII i XIV wieku. W okresie świetności podstawową dominantę kompozycyjną stanowił pałac z otoczeniem parkowym i zabudowaniami gospodarczymi. Obecnie ich wyłączenie z użytkowania przy fizycznej obecności ład ten zaburza, centralna część przestrzeni miejscowości pozostaje funkcjonalną pustką, a wręcz degraduje wizerunek.

Spółeczność Chłopowa łączy w swej praktyce życiowej dwa równoległe tryby życia – codzienność i więzi sąsiedzkie osadzone w przestrzeni wsi oraz udział w edukacji, pracy zawodowej oraz korzystaniu z usług publicznych i komercyjnych poza miejscowością. Wymaga to określonych postaw w zakresie funkcjonowania życia rodzinnego, dysponowania czasem, środkami transportu. Chłopowo łączy cechy wielu miejscowości popegeerowskich (choć bez znaczącego natężenia dużych problemów społecznych) i wsi gospodarskiej.

Przy małej populacji, peryferyjnym położeniu oraz braku silnych podmiotów gospodarczych działających w obrębie miejscowości Chłopowo jest wsią, której społeczność weszła w etap podtrzymywania swego potencjału oraz poszukiwania aspektów jakościowych mogących równoważyć braki przewag ilościowych. Jej uwagę zwracają potencjalne możliwości wykorzystania zasobów przyrodniczych w otoczeniu wsi, szanse związane z większą intensywnością współpracy mieszkańców i zaangażowania we wspólnotowe projekty. Potencjał utajony – a przy tym ogromny – dotyczy niszczonej infrastruktury pałacowo – folwarcznej.

Wieś dysponuje także innymi elementami kultury materialnej, które mogą stanowić materialną podstawę dla działań rozwojowych i podnoszenia jakości życia mieszkańców.

Zasoby służące odnowie miejscowości

Historia

Po raz pierwszy osadę Herendorf wymieniono w źródłach pisanych w roku 1337, podając przy tym areał pól ornych wynoszący 70 łanów (cztery były własnością kościoła) i 40 kopyt. W tym czasie właścicielem wsi i majątku był Martin von Goltz, przedstawiciel rodu osiadłego w Nowej Marchii, który nabył w XIV wieku dodatkowe majątki w Neumarku. W wieku XVII i XVIII wieś Herendorf należała kolejno do rodów von Damnitz, von Münchow, von Hartmann. Ok. 1756 roku została kupiona przez przedstawicieli rodziny von Sydow. Oni też wznieśli dwór i duże założenie folwarczne. W 1841 roku posiadłość odkupił radca sądowy Fryderyk Krabe. Od 1846 roku majątek był własnością majora A. D. Baron von Vaerst, cztery lata później liczył 1268 ha, z czego 600 ha stanowiły lasy, w tym folwark Carolinshof. W 1914 roku majątek o łącznej powierzchni 1599 hektarów należał do przedsiębiorstwa „ZecheMathiasStinnes” w Essen, a od 1929 do „NordischeHolzhandels GmbH w Essen”. Spółka wybudowała dla swoich pracowników wiele budynków mieszkalnych.

Do 1816 roku miejscowość znajdowała się w granicach powiatu królewieckiego (Neumark). W 1874 roku została włączona do nowo utworzonego powiatu Rostin (dziś Roścín) w powiecie Soldin w powiecie frankfurckim pruskiej prowincji Brandenburgia, do której należała do 1945 roku. Sam Herendorf był siedzibą urzędu stanu cywilnego. W 1910 roku do okręgu dworskiego Herendorf należało 227 osób, do wsi Herendorf – 47. Ich liczba wzrosła do 295 w 1933 roku i nie uległa zmianie do rozpoczęcia II wojny światowej.

Pod koniec II wojny światowej region wraz z Herendorffem został zajęty przez Armię Czerwoną. Latem 1945 roku wraz z dystryktem Soldin radzieckie władze wojskowe przekazały miejscowość pod polską administrację. Wprowadzono polską nazwę wsi „Chłopowo”. Pozostali w niej niemieccy mieszkańcy zostali w dużej mierze wypędzeni przez miejscowe polskie władze administracyjne. Na gruntach byłego folwarku utworzono Państwowe Gospodarstwo Rolne, które w połowie lat 70. dysponowało areałem blisko 1000 hektarów. Istniało też kilka gospodarstw indywidualnych. W Chłopowie funkcjonowała niewielka szkoła i sklep „GS”.

Zasoby przyrodnicze

Chłopowo rozlokowane jest na dużej polanie otoczonej lasami. Na północ od miejscowości w odległości ok. 2 km znajduje się rezerwat krajobrazowy "Długogóry". Jest on umiejscowiony pośrodku obszaru wyznaczonego przez wioski Chłopowo, Piaseczno, Stołeczna, Wesoła, Czerników i Pniów. Tworzą one

pierścień pól uprawnych, a wewnątrz pierścienia to lasy, głównie bukowe, liczące nawet do 170 lat. Cały obszar rezerwatu udostępniony jest dla celów naukowych. Jego poznanie umożliwia ogólnodostępny szlak turystyczny opatrzone tablicami informacyjnymi. Jego bogactwo i różnorodność przyrodniczą tworzą liczne głązy narzutowe, leśne ostępy buczyny pomorskiej, oczka wodne z roślinnością wodną i bagienną, a także wiele okazów flory i fauny (w tym cenne stanowiska chronionych roślin nasiennych i mszaków: cienistki trójkątnej, trzcinnika prostego i cisa pospolitego oraz zwierząt: żółwia błotnego, bociana czarnego czy też brodziec leśnego).

Przy drodze z Chłopowa w kierunku na Pniów przy leśnym dukcie na obrzeżu polany znajduje się zespół polodowcowych zagłębień wypełnionych omszałymi głazami. Są to atrakcyjne przyrodniczo i krajobrazowo miejsca, często porośnięte na obrzeżach pomnikowymi okazami dębów. W okolicznym lesie można spotkać delikatną trawkę o nazwie perłówka jednokwiatowa, a na głazach występuje wiele gatunków porostów, w tym umieszczonych na polskiej Czerwonej Liście. W tej okolicy występują lasy perłówkowe objęte tzw. dyrektywą siedliskową chroniącą środowisko przyrodnicze.

Szczególnym zasobem przyrodniczym okolicy jest okaz buka zwyczajnego pod nazwą Matka Lasu w Chłopowie. Jego wiek ok. 170 lat, wys. ok. 27 m, obwód 380 cm. Największe konary sięgają w bok na 15 m w każdą stronę, dzięki czemu pod swoim baldachimem może pomieścić nawet 1000 osób. Drzewo jest w sile wieku i „matkuje” roślinom i zwierzętom wokół siebie. W jego ogromnej koronie gnieździ się wiele ptaków, a także jeden z najurodziwszych płazów Polski - rzekotka drzewna. Przygotowano specjalną znakowaną ścieżkę, dzięki czemu można łatwo do drzewa trafić. Przy ścieżce rozmieszczono tablice edukacyjne poświęcone żywej buczynie pomorskiej, która w większości porasta to miejsce. Na niewielkiej polanie pod drzewem usytuowano ławeczkę dla turystów. Drzewo jest słynne od dawna i chętnie odwiedzane przez miłośników przyrody. Posiada status pomnika przyrody. Buk został finalistą Konkursu Drzewo Roku 2022.

Dziedzictwo kulturowe

Najcenniejszym zasobem kulturowym Chłopowa jest barokowy kościół z XVIII wieku usytuowany na niewielkim naturalnym wyniesieniu w bezpośrednim sąsiedztwie przebiegającej przez wieś drogi. Kościół wzniesiono w 1910 roku w miejscu wcześniejszej budowli na planie prostokąta z niewielką wieżą nadbudowaną nad partią zachodnią. Czytelna, symetryczna i powtarzalna konstrukcja szkieletowa budowli, w kształcie równych prostokątnych pól, złożona jest z podwaliny, pionowych słupów, poziomych rygli, ukośnych zastrzałów i oczepu jest osadzono na kamiennym fundamencie i cokole. Na drewnianej konstrukcji zachowały się doskonale widoczne oznaczenia ciesielskie. Wnętrze zamknięto dachem dwuspadowym krytym dachówką ceramiczną. Podbitkę

okapu ozdobiono profilowanymi listwami. Nad zachodnią częścią nawy nadbudowano wieżyczkę o planie kwadratu.

Plac kościelny o prostokątnym zarysie otoczony został kamiennym murem. Odcinek wschodni został rozebrany. Pełnił on funkcję lokalnej nekropolii. Na początku XX wieku wytyczono teren nowej nekropolii usytuowanej poza osadą na przyleśnej parceli przy drodze do Pniowa.

Obok kościoła znajduje się efektowny, mocno podniszczony, przy czym nadal zamieszkały dom z charakterystycznym wykuszem-wieżyczką, pełniący przez pewien czas funkcję szkoły.

We wsi znajdował się barokowy pałac. Jego pozostałości uległy zniszczeniu w latach 1981–1982 na skutek zaniedbań ówczesnych gospodarzy (z powodu dewastacji dachu, co doprowadziło do przegnięcia belek). Pałac figuruje w gminnym rejestrze zabytków. Zachował się podworski park z aleją starych lip (obecnie coraz bardziej zapuszczony - niegdyś jeden z piękniejszych w regionie).

W XIX w. obok pałacu funkcjonował duży folwark. Jego pozostałość stanowią okazałe zabudowania, w szczególności mocno zniszczona gorzelnia o ładnych kamiennie-ceglastych murach, z wysokim kwadratowym kominem, obecnie jednak z powybijanymi lub zamurowanymi oknami.

W lesie blisko drogi z Rościna do Chłopowa zalega cmentarzysko z epoki brązu, sprzed około 3000 lat. Składa się na nie pięć kurhanów zbudowanych z kamieni. Cztery z nich ułożone w jednej linii co 25 metrów, a piąty w podobnej odległości w bok od pozostałych stykając się bezpośrednio z drogą. Kurhany były badane przed 1945 roku przez archeologów niemieckich, Znalezione w nich urny gliniane z popiołami zmarłych, jak też kilka prostych przedmiotów z brązu. Znalezione artefakty trafiły do niemieckich muzeów.

Infrastruktura techniczna

Cechą charakterystyczną zabudowy wsi jest to, iż prawie wszystkie budynki mieszkalne (niewysokie, dwurodzinne) zostały wybudowane według takiego samego planu. Pierwotnie wyglądały identycznie, obecnie nieco się między sobą różnią za sprawą kolorów elewacji. Mimo, że każdy z właścicieli dba według własnego gustu, wszystkie razem tworzą bardzo ciekawy zespół zabudowy.

Istotny element krajobrazu miejscowości i niewykorzystany, ulegający stopniowej degradacji potencjał infrastrukturalny wsi, stanowią zabudowania po dawnym pałacu oraz folwarku, w okresie powojennym stanowiące zaplecze dla działalności PGR. Przez obecnego właściciela nie były podejmowane znaczące działania w kierunku przywrócenia funkcjonalności tym obiektom.

Przez obszar wsi przebiega droga o nawierzchni brukowanej, mającej charakter zabytkowy i nie podlegającej zasadniczej modernizacji. Z jednej strony stanowi to o wyjątkowości miejscowości i właściwym jej charakterze, z drugiej jest źródłem

uciążliwości dla poruszających się pojazdami i do pewnego stopnia wpływa na komfort życia mieszkańców.

W okresie od listopada 2021 do stycznia 2022 roku w Chłopowie realizowana była przez starostwo myśliborskie budowa chodnika na długości ok. 470 m finansowana w ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych przy wkładzie własny został sfinansowany w ramach dotacji przekazanej przez gminę Myślibórz.

Obiekty, funkcje i przestrzeń publiczna

W przeszłości w Chłopowie funkcjonowały m.in. oddział szkolny i punkt biblioteczny, realizowane były usługi okazjonalne, np. objazdowe kino. W toku restrukturyzacji administracyjnej i w związku z likwidacją miejsc pracy oraz odpływem mieszkańców straciły one rację bytu w oparciu o wcześniejsze realia. Obecnie funkcję przestrzeni publicznej pełni przede wszystkim świetlica wiejska jako miejsce spotkań, zabaw i innych wydarzeń angażujących mieszkańców. Podobną funkcję pełni otwarta przestrzeń w otoczeniu świetlicy. W pewnym stopniu funkcje przestrzeni publicznej pełni także kościół.

Gospodarka

W ogóle populacji miejscowości 62,3% mieszkańców Chłopowa jest w wieku produkcyjnym, 16,3% w wieku przedprodukcyjnym, a 21,4% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym. W grupie badanych na potrzeby opracowania dokumentu 42% osób to emeryci i renciści, zaś 35% badanych to osoby czynne zawodowo. Pozostała grupa osób to mieszkańcy nie pracujący zawodowo i nieposzukujący pracy (12,5%), poszukujący pracy (2,5%) lub pracujący dorywczo (2,5%). Grupa 5% to osoby młode uczące się/studiujące.

Swoją sytuację materialną 40% badanych mieszkańców ocenia jako średnią, 32,5% jako dobrą, zaś 27,5% badanych uważa, że żyje skromnie i musi na co dzień oszczędnie gospodarować swoimi środkami.

Taki status materialny mieszkańców związany jest z niską przedsiębiorczością wśród lokalnej społeczności i dominacją pracy najemnej, niską dostępnością miejsc pracy na miejscu oraz koniecznością zatrudnienia poza miejscem zamieszkania, w szczególności w Dębnie i Myśliborzu.

Kapitał ludzki i społeczny

W roku 2022 w Chłopowie mieszkało 200 osób. Według Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2021 roku 48,8% mieszkańców stanowią kobiety, a 51,2% ludności to mężczyźni. Miejscowość zamieszkuje 1% mieszkańców gminy.

Wśród osób badanych dominowały osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (40%), jak i podstawowym (22,5%). Uwzględniając wcześniej

wykazany wiek ankietowanych, można to uzasadnić tendencjami w zakresie wykształcenia, jakie było wymagane od osób w ich okresie produkcyjnym i wykonywanymi zawodami. Wśród osób badanych dominowały osoby, które wchodziły w skład dwuosobowych gospodarstw domowych (40% badanych), kolejne 15% badanych stwierdziło, iż samotnie zamieszkuje swój dom, zaś osoby, które zamieszkują w gospodarstwie od 3 do 6 osób stanowiło 45% badanej grupy

Według uzyskanych wyników badań 72% badanych miało bezpośredni, codzienny kontakt z innymi osobami spoza swojego gospodarstwa domowego, 15% doświadcza takiego kontaktu raz-kilka razy w tygodniu, 10% raz - kilka razy w miesiącu, zaś 3% deklaruje jeszcze rzadszy kontakt z innymi. Ankietowani mieszkańcy Chłopowa kontaktują się ze znajomymi z innych miejscowości (70,0% odpowiedzi), 22,0% ankietowanych mieszkańców stwierdziło, że kontaktują się tylko z mieszkańcami swojej wsi. Poza różnicami poglądów w zakresie religii, znacząca ilość osób, bo co najmniej 55%, ma kontakt z osobami o odmiennych od siebie cechach. Badani mieszkańcy Chłopowa w podobnym stopniu kontaktują się z osobami młodszymi i starszymi od siebie.

Społeczność lokalną cechuje wysoka zażyłość i stosunkowo silne więzi. Jak pokazały wyniki badania znacząca liczba ankietowanych mieszkańców uważa, że mogłaby liczyć na dużą pomoc w różnych sytuacjach życiowych. Najliczniej wskazywano na pomoc w zakresie zrobienia zakupów, gdyby ktoś z domowników był chory (93%), w drobnych naprawach, przeprowadzkach itp. (93%), przy przypilnowaniu domu/mieszkania podczas nieobecności (92%). Nieco niższe wskazania dotyczyły pomocy w zakresie rozwiązania problemu z komputerem lub telefonem (80%), zaopiekowania się dziećmi lub innymi osobami wymagającymi opieki (73%), porad w sprawach urzędowych (63%). Warto również zwrócić uwagę, iż 53% badanych stwierdza, że liczy na to, że byłaby w stanie pożyczyć od znajomych znaczną kwotę pieniędzy. Po 50% ankietowanych uważa, iż może u znajomych uzyskać pomoc w znalezieniu pracy i załatwieniu wizyty u dobrego lekarza.

Badani nie angażują się nadmiernie w działania w swojej okolicy i też niezbyt licznie w nich uczestniczą. Najliczniej uczestniczą w akcjach sprzątnięcia okolicy, sadzenia drzew i podobnych działaniach (40% badanych), osobiście angażuje się w organizowanie zebrań wiejskich 45%, a w zakresie pomocy sąsiedzkiej - 32% badanych. W pomoc na rzecz społeczności, środowiska naturalnego lub miejscowości, w której mieszkają, aktywnie angażuje się 62,5% badanych, 45% aktywnie oferuje swoją pomoc w stowarzyszeniach, fundacjach czy innych grupach, natomiast 42% badanych pomaga swoim sąsiadom, a 25% zaoferowało swoją pomoc obcym. Jednocześnie bardzo duże przywiązanie do własnej wsi deklaruje 75% badanych.

Grupę osób bardzo interesujących się lub interesujących się sprawami rozwoju swojej wsi stanowi 55% badanych, 30% interesuje się i angażuje od czasu do czasu,

zaś mało zaangażowanych czy wcale jest 15%. Pokazuje to dość duże zainteresowanie mieszkańców tym co dzieje się wokół nich. Jako główny powód ewentualnego małego zaangażowania wskazywano na małą ilość czasu dodatkowego na aktywność (40% wskazań) czy też traktowanie miejsce zamieszkania jako głównie miejsce wypoczynku po pracy/szkole, gdyż większość czasu spędzają poza wsią (27,5% wskazań) oraz brak poczucia potrzeby integracji z miejscem zamieszkania, przynależności do społeczności (25% wskazań).

Dostrzegalne są rezerwy w zakresie zwiększenia aktywności i integracji mieszkańców oraz ich udział w życiu wsi. Badani wskazali, że najbardziej oczekują zwiększenia oferty w zakresie zajęć sportowych i rekreacyjnych oraz większych środków na rozwój własnych inicjatyw (po 32,5%). Jedna czwarta respondentów oczekuje bogatszej oferty dotyczącej imprez kulturalnych (25%) oraz w zakresie szkoleń (22,5%), stwarzających większe szanse rozwoju zawodowego, ponadto 22,5% ankietowanych oczekuje też zna zmianę osób decyzyjnych we władzach wsi.

Nie ma jednoznacznej oceny mieszkańców odnośnie oceny Chłopowa pod względem aktywności i integracji społecznej w stosunku do miejscowości sąsiednich na podstawie wiedzy o działaniach ich społeczności. Znacznie lepiej i lepiej oceniło swoją wieś 42,5% ankietowanych, 17% wskazało na podobne osiągnięcia własnej wsi, a 23,4% uważa, że w Chłopowie jest gorzej w porównaniu do sąsiednich wsi. Pokazuje to dobry kierunek i dość dobrą ocenę dla aktywności społecznej, jednak jeszcze otwarte jest pole do działań.

Jako źródło wiedzy o tym, co dzieje się w okolicy, najczęściej przez badanych wskazywani byli sąsiedzi i znajomi (uczyniło tak 92,5% badanych) oraz media społecznościowe (65% badanych) i rozmowy z ludźmi (60% badanych mieszkańców). Kolejną kategorię źródeł stanowią portale i strony internetowe które wskazało 32,5% badanych. Po 20% wskazań było na pracowników lokalnych instytucji oraz telewizję. Najmniej skuteczna okazała się w omawianym zakresie prasa lokalna, na którą wskazało 12,5% badanych. W przypadku oceny własnego poinformowania 65% badanych oceniło się jako bardzo dobrze lub dość dobrze poinformowanych, zaś 27,5% jako ani dobrze, ani źle. Na ocenę dość słabą wskazało zaledwie 7,5%. Poziom indywidualnego poinformowania o tym co planuje i robi lokalny samorząd jest niejednoznaczny, bowiem 40% ankietowanych określiło się jako ani dobrze, ani źle poinformowanych, bardzo dobrze poinformowanymi czuje się 20% badanych mieszkańców Chłopowa, a dość dobrze poinformowani to 15%. Dość słabo poinformowanych i bardzo słabo jest 25% badanych. Wskazuje to na luki w funkcjonującym systemie informowania mieszkańców Chłopowa o pracy lokalnego samorządu.

Poziom poinformowania pozostaje w relacji z oceną możliwości wpływania na decyzje dotyczące ich wsi. Jedynie 67,5% badanych uważało, że raczej tak lub zdecydowanie byłoby w stanie wpłynąć na decyzje sposobu działania świetlicy wiejskiej, czy na decyzje dotyczące zagospodarowania przestrzeni w pobliżu

swojego domu. Z kolei 27,5 uczestników badania dostrzegają swój wpływ na program lokalnego ośrodka kultury. W przypadku pozostałych kategorii potencjalnego wpływu zdecydowana większość uważa, że raczej nie miałyby wpływu (odpowiedzi „nie” lub „zdecydowanie nie”) na sposób działania urzędu gminy - aż 85% ankietowanych uznało, że nie byłoby w stanie wpłynąć na sposób działania urzędu gminy, w 82% odnosi się to do planów lokalnych władz dotyczących inwestycji czy remontów dróg oraz komunikacji, w 75% celów, na które są wydawane pieniądze z budżetu gmin, a 87,5% ankietowanych uważa, że nie będzie miała wpływu na porządek obrad Rady Gminy.

Aktywność społeczna mieszkańców koncentruje się w funkcjonowaniu koła gospodyń wiejskich i organizowanych przez nie wydarzeniach, w szczególności w oparciu o infrastrukturę świetlicy wiejskiej. W pewnym zakresie lokalna społeczność jest zintegrowana w ramach wspólnoty osób wierzących. Obecnie świątynia w Chłopowie pw. św. Apostołów Piotra i Pawła stanowi kościół filialny parafii w Różańsku.

Chwilowy, charakterystyczny i ograniczony rozgłos miejscowość zyskała pod koniec sierpnia 2004, gdy odwiedzili ją brytyjscy baloniarze Tom Donnelly i David Hempleman-Adams (jeden z najłynniejszych baloniarzy na świecie), którzy brali udział w konkursie baloniarzy. Zdarzenie to wybrzmiało na tle zasadniczej peryferyjności, odosobnienia i swego rodzaju niedostępności Chłopowa związanej ze wszystkimi wspomnianymi wyżej uwarunkowaniami, a także niską jakością połączeń drogowych. Ten stan rzeczy koresponduje z oceną samych mieszkańców, autooceną lokalnej społeczności i oceną kondycji Chłopowa jako środowiska pominiętego, nie dość silnego i zdeterminowanego, by uzyskać w większej skali korzyści rozwojowe

Ocena słabych i mocnych stron środowiska realizacji interwencji

W toku konsultacji społecznych związanych z opracowaniem niniejszego Planu Odnowy Miejscowości, przy udziale mieszkańców Chłopowa przedyskutowano najważniejsze problemy i potrzeby społeczności wsi. Przeprowadzone zostały też wywiady z przedstawicielami środowiska lokalnego. Na podstawie zgromadzonych w toku tych działań informacji przeprowadzono analizę zasobów miejscowości.

Zasoby sołectwa to wszelkie elementy materialne i niematerialne wsi i otaczającego ją obszaru, które mogą być wykorzystane obecnie bądź w przyszłości w realizacji publicznych i prywatnych przedsięwzięć na rzecz odnowy wsi. W analizie uwzględniono następujące rodzaje zasobów:

- środowisko przyrodnicze
- środowisko kulturowe
- dziedzictwo religijne i historyczne
- obiekty i tereny
- gospodarka, rolnictwo
- sąsiedzi i przyjezdni
- instytucje
- ludzie, organizacje społeczne

W ramach prac nad sformułowaniem Planu Odnowy Chłopowa opracowano analizę zasobów wewnętrznych i analizę otoczenia zewnętrznego pod kątem szans i zagrożeń. Przeprowadzono tzw. analizę SWOT. Analiza SWOT - jej nazwa jest akronimem angielskich słów *strengths* (mocne strony), *weaknesses* (słabe strony), *opportunities* (szanse w otoczeniu), *threats* (zagrożenia w otoczeniu) - stała się podstawą do zidentyfikowania i sformułowania podstawowych problemów i zagadnień strategicznych. Jest ona uznawana za efektywną metodę określania potencjału rozwojowego miejscowości. Analiza SWOT zawiera określenie czterech grup czynników:

- „mocnych stron” – tego, co należy wykorzystać, sprzyjać będzie rozwojowi wsi (należy je zatem wzmacniać),

- „słabych stron” – tego, co nie wyeliminowane utrudniać będzie jej rozwój (ich oddziaływanie należy minimalizować),

- „szans” - uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od społeczności wsi, ale przy odpowiednio podjętych przez nią działaniach mogą być wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwojowi miejscowości (należy starać się je wykorzystywać),

- „zagrożeń” - uwarunkowań zewnętrznych, bezpośrednio również nie zależnych wprost od zachowania społeczności wsi, które jednak mogą stanowić zagrożenie dla jej rozwoju (należy unikać ich negatywnego oddziaływania).

Przeprowadzone z mieszkańcami wsi rozmowy oraz sporządzone analizy dały możliwość poznania oczekiwań opinii lokalnej społeczności, pozwoliły dodatkowo przybliżyć i określić najważniejsze jej problemy. Podjęta procedura koncentrowała się na poszukiwaniu i analizowaniu tego, co – zdaniem mieszkańców Chłopowa – jest konieczne do realizacji w związku ze zidentyfikowanymi szansami i zagrożeniami. Analiza dotyczy sytuacji, w jakiej obecnie znajduje się miejscowość. Należy brać pod uwagę, że wobec małych rozmiarów miejscowości i jej społeczności nawet ograniczona interwencja może się przyczynić do zmiany stanu rzeczy. Przedstawiona poniżej analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń jest syntezą życia mieszkańców.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<p>Brukowana droga przez wieś (unikalne dziedzictwo i wizerunek, świadomość posiadania czegoś „nie do zdarcia”) Środowisko naturalne (rezerwat, lasy, grzyby, czyste powietrze, walory krajobrazowe) wraz z możliwością korzystania z jego zasobów Zabytkowy park oraz lipy Architektura miejscowości Cisza i spokój Środowisko sąsiedzkie, integracja mieszkańców, ich zaangażowanie i chęć do pracy Świetlica wiejska i plac zabaw Działalność koła gospodyń wiejskich</p>	<p>Stan techniczny drogi wiodącej przez miejscowość oraz dróg przebiegających we wszystkich kierunkach Natężenie ruchu duża prędkość przejeżdżających pojazdów, w tym ciężkiego sprzętu Niszczenie budynków mieszkalnych w wyniku wibracji generowanych przez transport, ciężkie pojazdy Słabe skomunikowanie z innymi miejscowościami, zły stan infrastruktury drogowej oraz niedostateczna oferta transportu publicznego Zaniedbana infrastruktura dawnego PGR Brak pracy Archaiczna i niewydolna gospodarka komunalna (zagospodarowanie ścieków) Incydentalne konflikty sąsiedzkie</p>

	<p>Problemy demograficzne, starzenie się społeczności lokalnej, brak dzieci i młodzieży Brak perspektyw rozwojowych dla młodzieży Mała liczba osób zaangażowanych w działania społeczne Brak sklepu Wymagający remontu i nakładów finansowych kościoł Niewykorzystany budynek przy świetlicy</p>
SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>Sprzyjająca polityka lokalna, działania władz gminy Zewnętrzne inwestycje w budynki po PGR Inne zewnętrzne działania inwestycyjne Napływ turystów, w szczególności rowerzystów Zwiększenie dostępności Internetu oraz innych elementów jakości życia Dostępność zakładów pracy w odległości do 30 kilometrów Przykład i inspiracja ze strony Różańska Wsparcie osób z zewnątrz sympatyzujących z lokalną społecznością Doświadczenie, kompetencje i kontakty sprzymierzeńców Wykorzystanie projektów zewnętrznych dla rozwoju wsi</p>	<p>Nasilenie działalności gospodarczej związanej z ruchem drogowym ciężkiego sprzętu Funkcjonowanie żwirowni (planowanej) Niemieckie elektrownie Powstanie fermy nerek lub drobiu oraz inne obciążenia dla środowiska naturalnego Utrata dotacji unijnych do okolicznych gruntów Susza, silne wiatry oraz inne niekorzystne zjawiska klimatyczne Konkurencja innych miejscowości oferujących bardziej atrakcyjne warunki do zamieszkania Brak sprzyjającej polityki w obrębie powiatu</p>

Z przeprowadzonej analizy SWOT wynika, że miejscowość charakteryzuje się typowymi cechami dla wielu w Polsce. Jej problemy dotyczą głównie niskiej gęstości zaludnienia, niskiej jakości kapitału ludzkiego, niewystarczającego rozwoju infrastruktury technicznej, turystycznej, słabo rozwiniętego rolnictwa oraz niskiej atrakcyjności inwestycyjnej. Czynniki te mają decydujący wpływ na słabo funkcjonującą gospodarkę lokalną, zdominowaną w dużym stopniu przez rozdrobnione i niedochodowe rolnictwo oraz niewystarczająco rozwiniętą przedsiębiorczość pozarolniczą. Z kolei słabo funkcjonująca gospodarka nie jest w stanie zapewnić mieszkańcom wystarczającej ilości miejsc pracy, przez co sytuacja materialna i jakość życia wielu gospodarstw domowych uzależniona jest w zbyt dużym stopniu od dochodów socjalnych. Z drugiej strony miejscowość dysponuje znaczącymi atutami, które jeśli zostaną we właściwy sposób wykorzystane, mogą doprowadzić do uruchomienia pozytywnych mechanizmów

rozwoju wsi i całej gminy. Atuty te to przede wszystkim czysta i różnorodna przyroda, dostępność terenów pod działalność gospodarczą i budownictwo oraz istotne zasoby ludzkie i zaangażowanie mieszkańców w procesy rozwojowe.

Wizja rozwoju miejscowości

W następstwie przeprowadzonej analizy sformułowana została wizja rozwoju Chłopowa. Wyraża ona wspólnotowe przekonania lokalnej społeczności dotyczące kluczowych zagadnień w dziedzinie pożądanego kierunku zmian, oczekiwanego modelu życia, zagospodarowania czasu i przestrzeni oraz podzielanych planów i zamierzeń mieszkańców. Te plany i zamierzenia stanowią fundament dla świadomych, ukierunkowanych i konsekwentnych działań oraz determinacji, by uzyskać stosowne wsparcie i zaangażowanie organizacyjne i finansowe ze strony samorządu lokalnego.

Przy określaniu wizji rozwoju wzięto pod uwagę następujące czynniki:

- uwarunkowania zewnętrzne, czyli otoczenie zewnętrzne rozwoju gminy zdefiniowane w analizie SWOT jako potencjalne szanse i zagrożenie,
- uwarunkowania wewnętrzne, określone w analizie SWOT jako mocne i słabe strony,
- uwarunkowania ekonomiczne i infrastrukturalne,
- kompetencje samorządu gminnego i innych interesariuszy, które stanowią punkt wyjścia do określenia działań i kluczowych projektów dla rozwoju miejscowości i gminy,
- konsultacje społeczne, przeprowadzone w formie badań

Kluczem do zmiany niekorzystnej sytuacji powinno być przede wszystkim zaistnienie zjawisk i działań wpływających na poprawę efektywności lokalnej gospodarki i podniesienie standardu życia mieszkańców. Powinno to się odbywać poprzez lepsze wykorzystanie zasobów wewnętrznych, tkwiących chociażby w sektorze rolnym, jak i pozarolnym, w tym poprzez rozwój lokalnej przedsiębiorczości z ukierunkowaniem na nowe rozwiązania biznesowe oraz inicjatywy inwestycyjne. W tym kontekście należy dążyć przede wszystkim do poprawy stanu infrastruktury drogowej oraz stworzenia warunków dla rozwoju przedsiębiorczości. Rozwojowi rekreacji i turystyki powinno towarzyszyć tworzenie odpowiedniej infrastruktury oraz nacisk na ochronę dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego gminy, a także ochrona środowiska naturalnego, m.in. poprzez wykorzystanie OZE. Działania te powinny być wspierane poprzez aktywną promocję oraz poprawę efektywności zarządzania gminą, prowadzącą między innymi do jak najlepszego wykorzystywania środków unijnych skierowanych na rozwój. Taki zakres działań wykracza poza realne możliwości modernizacji Chłopowa w ramach Planu Odnowy Miejscowości, niemniej powinny być one podejmowane w toku prowadzenia działań rozwojowych przez samorząd i innych interesariuszy.

Kolejnym pożądanym kierunkiem rozwoju miejscowości Chłopowo mającym wpływać na podniesienie poziomu życia mieszkańców powinien być rozwój infrastruktury oraz doprowadzenie do większej integracji społecznej w gminie i poprawy jakości kapitału ludzkiego. Lepsza jakość kapitału ludzkiego i społecznego wpłynie korzystnie na budowę i wzmocnienie atrakcyjności miejscowości oraz kreowanie dodatkowych mechanizmów rozwojowych. Środkiem do osiągnięcia tego celu powinny być działania nakierowane na mobilizowanie mieszkańców do większej aktywności społecznej, przy jednoczesnym ograniczaniu negatywnych zjawisk ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprzez stwarzanie lepszych warunków do zamieszkania i podjęcia pracy dla mieszkańców, zarówno tych, którzy po zdobyciu wykształcenia wyjeżdżają w celu znalezienia atrakcyjnej pracy i osiedlenia się. Ponadto istotne jest wzmocnienie integracji i aktywności społecznej z jednoczesnym budowaniem postaw obywatelskich. Należy oczekiwać, iż pozytywne zmiany, jakie zajdą w wyniku realizacji szeregu działań nakierowanych na rozwój potencjału ekonomicznego i zasobów ludzkich Chłopowa, przyczynią się w dłuższej perspektywie czasu do poprawy jakości życia mieszkańców, co jest celem nadrzędnym niniejszego Planu.

Jednym z elementów wpływających na poziom jakości życia mieszkańców jest poziom infrastruktury technicznej. Mimo, że infrastruktura jest w pewnym stopniu modernizowana i rozbudowywana, nie spełnia oczekiwań mieszkańców. W dużej mierze odnosi się to do stanu dróg, ale również obiektów użyteczności publicznej. Oczekiwane są prace związane z przebudową i dostosowaniem wymienionych obiektów do potrzeb mieszkańców oraz obowiązujących standardów jakości związanych również z ochroną środowiska.

Wyzwaniem, przed którym stoi lokalna społeczność wraz z samorządem, jest wprowadzenie działań mających na celu wzmocnienie spójności i integralności społecznej, budowanie silnej tożsamości lokalnej, poczucia przywiązania do miejsca zamieszkania, jego specyfiki i historii, m.in. poprzez tworzenie miejsc integracji społecznej. Partycypacja to liczne działania, metody i techniki uczestnictwa obywateli w określaniu potrzeb i problemów społecznych oraz partnerskie współdziałanie, to faktyczny udział społeczeństwa w podejmowaniu ważnych decyzji rozwojowych. Wspieranie aktywności obywatelskiej oraz partycypacji społecznej mieszkańców będzie się odbywało m.in. poprzez wsparcie dla funkcjonowania i powstawania organizacji pozarządowych przy pomocy doradztwa i mentoringu oraz dzięki wprowadzeniu mechanizmów zwiększających udział obywateli w kształtowaniu polityki rozwoju.

W toku prac nad przygotowaniem Planu lokalna społeczność dyskutowała różne opcje dotyczące dynamiki i ukierunkowania podejmowanych działań. Znalazły one wyraz w następujących scenariuszach działań, dla których określono argumenty „za” i „przeciw” wyborom poszczególnych scenariuszy:

„Możemy, wiemy, umiemy za mało”	
ZA	PRZECIW
Trzeba starać się nawiązać kontakty i ożywić współpracę z innymi miejscowościami	Brak funduszy Lokalna społeczność nie ma umiejętności pozyskiwania funduszy zewnętrznych Małe zainteresowanie władz Mała możliwość wpływania nawet na lokalną rzeczywistość Mało ludzi

„Czas na przełom”	
ZA	PRZECIW
Konieczne jest przede wszystkim pozyskanie nowych osób do działalności społecznej	Brak funduszy Małe zainteresowanie władz Słabe zaangażowanie mieszkańców Ucieczka młodych

„Teraz albo nigdy”	
ZA	PRZECIW
Możliwe i niezbędne jest zaangażowanie sąsiadów Własne środki i siły do działania	

W toku przeprowadzonej dyskusji uznano scenariusz „Czas na przełom” za najbardziej odpowiadający obecnemu stanowi rzeczy, oczekiwaniom mieszkańców oraz dynamice rozwoju miejscowości.

W oparciu o te ustalenia zdefiniowano wizję rozwoju wsi Chłopowo w perspektywie roku 2030.

Co ma ją wyróżniać?	Czyste, świeże powietrze, spokój i cisza, która daje wytchnienie, możliwość obcowania z przyrodą, umożliwiające przyciąganie turystów podnoszenie walorów ekologicznych. Sołectwo powinno być nastawione na rozwój i modernizację, czerpiąc z bogatej historii i pielęgnując ją.
Jakie ma pełnić funkcje?	- mieszkaniową - gospodarczą - rekreacyjno - turystyczną - edukacyjno - historyczną

<p>Jacy mają być mieszkańcy?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - osoby w różnym wieku, miłe, kulturalne, pogodne, pomocne, życzliwe, zaprzyjaźnione i potrafiące współpracować ze sobą, - zaangażowani w działania na rzecz rozwoju miejscowości, - zintegrowani i otwarci na wyzwania, - pielęgnujący tradycje i bogatą historię wsi, - lokalni patrioci, dumni ze swojego pochodzenia.
<p>Co ma dać utrzymanie mieszkańcom?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rolnictwo, - działalność gospodarcza, - praca zawodowa.
<p>W jaki sposób ma być zorganizowana wieś i mieszkańcy?</p>	<p>Mieszkańcy powinni być coraz bardziej zintegrowani, tworzyć zgraną wspólnotę lokalną. Będą bardziej angażować się w sprawy swojej wsi, podejmować działania na rzecz jego rozwoju. Będą organizować spotkania integracyjne, służące lepszemu poznaniu się, integrujące ich i angażując spotkania oraz różnego rodzaju inicjatywy.</p>
<p>W jaki sposób mają być rozwiązywane problemy ?</p>	<p>Problemy w większości rozwiązywać będą sami mieszkańcy w oparciu o dialog i wzajemną pomoc i współpracę, przy wsparciu sołtysa i ewentualnie samorządu gminnego.</p>
<p>Jak ma wyglądać nasza wieś?</p>	<p>Wieś ma pozostać oazą ciszy, spokoju, miejscem gdzie można odpocząć od zgiełku miasta. Czyste powietrze, piękne położenie, obecność lasów i szczególnych zasobów przyrodniczych przyciąga turystów. Nastąpi poprawa infrastruktury drogowej przy zachowaniu wyjątkowości i historycznego waloru bruku w obrębie wsi. Zostaną rozbudowane miejsca integracji społecznej dla mieszkańców, dzięki czemu stworzą oni bliższa sobie, energiczną wspólnotę lokalną. Stopniowo przywracana będzie funkcjonalność i estetyka historycznych zabudowań.</p>
<p>Jakie obyczaje i tradycje mają być u nas pielęgnowane i rozwijane?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - udział w lokalnych wydarzeniach, w szczególności w dożynkach gminnych, festynach - kultywowanie i tradycyjne obchodzenie świąt religijnych, - odtwarzania i pielęgnowanie bogatej historii wsi
<p>Jak wyglądać mają mieszkania i obejścia?</p>	<p>Mieszkańcy - tak jak do tej pory - będą dbać o estetyczny wygląd obejść, troszczyć się o to, aby były otoczone dużą ilością zieleni i na bieżąco uatrakcyjniac ich wygląd zgodnie z własnymi, indywidualnymi upodobaniami, dzięki czemu będą cechowały się różnorodnością.</p>

**Jakie mają być
powiązania
komunikacyjne?**

Nastąpi poprawa stanu infrastruktury drogowej. Wdrożone zostaną rozwiązania, za sprawą których komunikacja publiczna powinna być dostosowana do potrzeb mieszkańców, a oni sami uzyskać możliwość dojazdu do innych miejscowości.

Projekty służące realizacji założeń Planu Odnowy Miejscowości Chłopowo 2024 - 2030

Nazwa projektu	Rozwój przestrzeni rekreacyjnej (wiata z miejscem na grilla)
Termin realizacji	2024
Koszt realizacji	20 tysięcy złotych
Uzasadnienie	W przestrzeni miejscowości istnieje rezerwa terenu dla stworzenia wiaty z miejscem na grilla oraz prowadzenia działań rekreacyjnych. Da to lokalnej społeczności możliwość realizacji różnego rodzaju form wspólnotowej aktywności. Przedsięwzięcie powinno odpowiadać zapotrzebowaniu, możliwościom organizacyjno – finansowym oraz zdolności do samoorganizacji mieszkańców. Uporządkowanie i adaptacja terenu pozwoli na wzbogacenie kalendarza wydarzeń, a także spontanicznych działań. Utworzenie nowej, wartościowej przestrzeni publicznej dodatkowo wzmocni potencjał i poziom zaangażowania społeczności lokalnej. Będzie też sprzyjać budowaniu relacji i współpracy z mieszkańcami innych, szczególnie sąsiednich miejscowości.
Kluczowe warunki realizacji	<ul style="list-style-type: none"> - zaangażowanie odpowiedniej liczby mieszkańców w realizację przedsięwzięcia - wyłonienie społecznego koordynatora działań na rzecz realizacji przedsięwzięcia - uzyskanie wsparcia finansowego w stosunkowo ograniczonym wymiarze - zaangażowanie wkładu własnego, w szczególności w zakresie nakładu pracy, narzędzi
Formy zaangażowania lokalnej społeczności w realizację	<ul style="list-style-type: none"> - zaangażowanie wkładu własnego, w szczególności w zakresie nakładu pracy, narzędzi - udział w pracach społecznych na rzecz przygotowania inwestycji i zagospodarowania otoczenia - udział w pracach porządkowych i renowacyjnych - udział w konserwacji i podtrzymaniu funkcjonalności konstrukcji

Nazwa projektu	Rewitalizacja i przywrócenie użytkowania parku
Termin realizacji	2024 – 2026
Koszt realizacji	20 tysięcy złotych

Uzasadnienie	<p>Park w Chłopowie stanowi jeden z najważniejszych elementów lokalnego dziedzictwa oraz cenny zasób kulturowy i środowiskowy. Jego status oraz stan nie pozwalają obecnie na doprowadzenie do sytuacji, w której mógłby w krótkim terminie zacząć pełnić funkcje publiczne. Niemniej znaczenie i umiejscowienie parku w strukturze przestrzennej miejscowości uzasadnia podjęcie starań na rzecz przywrócenia (przynajmniej do pewnego stopnia) jego świetności oraz odnalezienie dla niego funkcji i formuły funkcjonowania adekwatnych do obecnych uwarunkowań.</p>
Kluczowe warunki realizacji	<ul style="list-style-type: none"> - określenie stanu prawnego założenia - pozyskanie akceptacji dla przywrócenia użytkowania parku - opracowanie koncepcji przyrodniczo – kulturowej oraz funkcjonalnej parku - pozyskanie środków lub inicjatywy inwestycyjnej prowadzących do przywrócenia funkcjonalności obiektu
Formy zaangażowania lokalnej społeczności w realizację	<ul style="list-style-type: none"> - starania o podjęcie inicjatywy właścicielskiej - wkład pracy własnej, udział w pracach porządkowych i nasadzeniach - udział w określeniu koncepcji funkcjonalnej parku

Nazwa projektu	Punkt widokowy na tereny cenne przyrodniczo
Termin realizacji	2025 – 2027
Koszt realizacji	30 tysięcy złotych
Uzasadnienie	<p>W bezpośrednim sąsiedztwie miejscowości znajduje się rezerwat Długogóry chroniący unikatowy i urozmaicony krajobraz morenowy oraz buczynę pomorską o charakterze naturalnym. Nie brak innych atrakcyjnych elementów środowiska i krajobrazu, które mogłyby w większym stopniu przyciągnąć turystów, a tym samym przyczynić się do zdynamizowania miejscowości. Należy wobec tego rozważyć opracowanie i wdrożenie koncepcji punktu widokowego (wieży), który to obiekt pozwoliłby na udostępnienie walorów lokalnego krajobrazu i środowiska. Istotne jest przy tym rozważenie połączenia obiektu z innymi funkcjami o znaczeniu publicznym zwiększającymi zasadność realizacji przedsięwzięcia (np. punkt biwakowy).</p>
Kluczowe warunki realizacji	<ul style="list-style-type: none"> - pozyskanie środków na realizację - opracowanie technicznej i funkcjonalnej koncepcji przedsięwzięcia

	- zaangażowanie społeczności lokalnej w fizyczną realizację przedsięwzięcia
Formy zaangażowania lokalnej społeczności w realizację	- udział w określeniu optymalnej lokalizacji - udział w fizycznej realizacji inwestycji - troska o powstałą infrastrukturę

Nazwa projektu	Budowa/rozbudowa placu zabaw
Termin realizacji	2024 - 2025
Koszt realizacji	15 tysięcy złotych
Uzasadnienie	Utrzymanie potencjału ludnościowego stanowi warunek kontynuacji procesów rozwojowych. Bez odpowiedniej liczby mieszkańców trudne lub niemożliwe będzie zapewnienie mieszkańcom odpowiedniej jakości i dostępności usług publicznych. Wymaga to stworzenia elementarnych zasobów infrastrukturalnych dających możliwość sprawowania opieki nad dziećmi, ich aktywizacji i uzyskanie przez młodych ludzi jakości życia, do jakiej aspirują. Plac zabaw pełnić będzie funkcje przestrzeni publicznej przyczyniającej się do nawiązywania i rozwijania więzi oraz zaangażowania w dalsze inicjatywy.
Kluczowe warunki realizacji	- pozyskanie środków na realizację - opracowanie technicznej i funkcjonalnej koncepcji przedsięwzięcia - zaangażowanie społeczności lokalnej w fizyczną realizację przedsięwzięcia
Formy zaangażowania lokalnej społeczności w realizację	- udział w określeniu optymalnej lokalizacji - udział w fizycznej realizacji inwestycji - troska o powstałą infrastrukturę

Nazwa projektu	Zwiększenie i uatrakcyjnienie oferty kulturalnej
Termin realizacji	2024 – 2026
Koszt realizacji	40 tysięcy złotych
Uzasadnienie	Lokalna społeczność poszukuje bodźców i wzorców wspólnego działania służących integracji i nadaniu dynamiki rozwojowej. Kultura i udział w niej mogą stanowić dla mieszkańców Chłopowa zaczyn nowych form działania i zaangażowania w wartościowe spędzanie wolnego czasu, a przy tym bardzo ważny aspekt jakości życia. Decydujące znaczenia ma tu pozyskanie do współpracy i koordynacja działań wszystkich podmiotów posiadających realny wpływ na

	dynamikę życia społeczności, a także partnerów zewnętrznych. To zaczn do pozyskania wsparcia finansowego i organizacyjnego, a także budowaniu relacji i współpracy z mieszkańcami innych, szczególnie sąsiednich miejscowości.
Kluczowe warunki realizacji	<ul style="list-style-type: none"> - wyznaczenie społecznego koordynatora przedsięwzięcia - zaangażowanie odpowiedniej liczby mieszkańców w realizację przedsięwzięcia - sporządzenie ramowego harmonogramu wydarzeń i form aktywności kulturalnej społeczności lokalnej - nawiązanie kontaktów i współpracy z podmiotami, których działania mogą być włączone w realizację przedsięwzięcia (w tym z innych miejscowości) - pozyskanie partnera formalnego wspierającego realizację przedsięwzięcia (w tym w formie dedykowanego projektu) - uzyskanie wsparcia finansowego w stosunkowo ograniczonym wymiarze - zaangażowanie wkładu własnego, w szczególności w zakresie nakładu pracy i działań organizacyjnych
Formy zaangażowania lokalnej społeczności w realizację	<ul style="list-style-type: none"> - zaangażowanie wkładu własnego, w szczególności w zakresie organizacji i nakładu pracy - udostępnienie, przygotowanie i obsługa pomieszczenia/pomieszczeń służących realizacji przedsięwzięcia

Nazwa projektu	Poprawa infrastruktury drogowej w otoczeniu miejscowości
Termin realizacji	2025 – 2028
Koszt realizacji	300 tysięcy złotych
Uzasadnienie	Położenie miejscowości, słaba dostępność usług publicznych oraz realizowane w jej otoczeniu aktywności gospodarcze – to wszystko wpływa na kluczowe znaczenie infrastruktury drogowej dla lokalnej społeczności. Zarazem uzasadnia jej troskę o stan dróg i zagrożenia wynikające z nadmiernej eksploatacji oraz brak remontów. Poprawa tego stanu rzeczy jest fundamentalna dla utrzymania jakości życia mieszkańców oraz ich poczucia więzi z samorządem lokalnym oraz otoczeniem gminnym i powiatowym.
Kluczowe warunki realizacji	<ul style="list-style-type: none"> - skuteczne dotarcie z przesłaniem do kluczowych podmiotów - opracowanie spójnej i akceptowalnej koncepcji

	<p>realizacji z uwzględnieniem lokalizacji kluczowych punktów poprawy bezpieczeństwa</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzgodnienie z lokalną społecznością charakteru podejmowanych działań
<p>Formy zaangażowania lokalnej społeczności w realizację</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zbieranie podpisów pod wnioskiem o realizację inwestycji - udział w opiniowaniu przedmiotu, harmonogramu i dynamiki inwestycji - udział w monitorowaniu stanu powstałej infrastruktury

Nazwa projektu	Remont kościoła w Chłopowie
Termin realizacji	2025 - 2027
Koszt realizacji	200 tysięcy złotych
Uzasadnienie	<p>Świątynia stanowi najcenniejszy element lokalnego dziedzictwa kulturowego, a dla mieszkańców Chłopowa najważniejszy – obok świetlicy – element przestrzeni publicznej wsi. Czują się z nią związani więziami religijnymi, społecznymi i sentymentalnymi. Do pewnego stopnia mają przekonanie, że jako kościół filialny i służący mniejszej liczbie wiernych nie stanowi priorytetu w planach inwestycyjnych miejscowej parafii. Wobec tego widzą potrzebę społecznego zaangażowania w uzyskanie decyzji o rozpoczęciu remontu, a następnie – na miarę swoich możliwości – w jego przeprowadzenie. Wyremontowany kościół może w jeszcze większym stopniu skupić mieszkańców jako przestrzeń aktywności związanych z kultem i działaniami społecznymi.</p>
Kluczowe warunki realizacji	<ul style="list-style-type: none"> - podjęcie decyzji o podjęciu remontu - pozyskanie środków na realizację - opracowanie technicznej i funkcjonalnej koncepcji przedsięwzięcia - zaangażowanie społeczności lokalnej w fizyczną realizację przedsięwzięcia
Formy zaangażowania lokalnej społeczności w realizację	<ul style="list-style-type: none"> - zabieganie o podjęcie remontu - udział w fizycznej realizacji przedsięwzięcia - troska o wyremontowany kościół i jego otoczenie

Zarządzanie realizacją i monitoring Planu

Działania odnowicielskie realizowane będą w oparciu o istniejące struktury i doświadczenia w zakresie prowadzenia wspólnych działań przez społeczność Chłopowa. Niniejszy dokument stanowi punkt oparcia dla społecznego porozumienia odnośnie celów i trybu działania, będzie też traktowany jako dokument programowy dla formalnych działań na rzecz przeprowadzenia poszczególnych operacji szczegółowych.

Wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości Chłopowo dokona się poprzez przyjęcie go na zebraniu wiejskim, a następnie na wprowadzenie go w życie. Lokalna społeczność dobrowolnie przyjmie Plan wraz z deklaracją jego realizacji jako wyrazu zaangażowania w rozwój lokalny. Podjęte zostaną starania na rzecz przyjęcia Planu jako obowiązującego przez lokalny samorząd. Podjęcie do realizacji poszczególnych zadań poprzedzone zostanie przygotowaniem niezbędnych opisów i uzasadnień realizacji zadania, opracowaniem zakresu rzeczowego, określeniem kosztów i terminów realizacji.

Prace na rzecz wdrożenia Planu systematycznie będą poddawane pełnej kontroli mieszkańców Chłopowa. Lokalna społeczność będzie uczestniczyć w wysiłkach na rzecz poważnego traktowania i realizacji przyjętych wspólnie zamierzeń. Tworzone przez realizatorów przedsięwzięć, w tym przez samorząd gminy, sprawozdania z realizacji Planu dokumentować będą postępy prowadzonych prac.

Monitorowanie każdego z przedsięwzięć skierowanych do realizacji – w tym dbanie o prawidłowy jego przebieg przez cały czas jego trwania – obejmować będzie systematyczne gromadzenie, zestawianie i cykliczne przekazywanie do wiadomości mieszkańców informacji rzeczowych i finansowych. Monitorowanie realizacji Planu odbywać się będzie bezpośrednio polegając na dokonywaniu wizji lokalnej i sprawdzaniu rzeczywistego stanu realizacji działań oraz pośrednio, poprzez analizę materiałów, statystyk i analiz rzeczowych. Kontakt pomiędzy wsią a samorządem gminnym będzie realizowany za pośrednictwem sołtysa Chłopowa.

Podsumowanie

Opracowany Plan Odnowy Wsi Chłopowo zakłada realizację szeregu działań rozwojowych na przestrzeni lat 2024 - 2030. Istotą tych przedsięwzięć jest wzmocnienie zasobów wsi oraz pobudzenie aktywności środowiska lokalnego i stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju i efektywnego wykorzystania potencjału opartego na miejscowej specyfice oraz zasobach społecznych i kulturowych. Założenia Planu przewidują stworzenie lepszego miejsca życia i wzmocnienie zdolności do zaspokajania potrzeb i aspiracji obecnych i przyszłych mieszkańców. Realizacja Planu Odnowy Wsi Chłopowo ma także służyć integracji społeczności lokalnej, większemu zaangażowaniu w sprawy wsi, zagospodarowaniu wolnego czasu dzieci i młodzieży oraz rozwojowi organizacji społecznych.

Wymienione wyżej plany działań zmierzają do zachowania oraz zwiększenia atrakcyjności Chłopowa jako miejsca zamieszkania i wypoczynku. W efekcie poprawi się jakość życia mieszkańców, co będzie prowadzić do postrzegania miejscowości i jej okolic jako obszaru bardzo wartościowego do inwestowania, prowadzenia działalności gospodarczej oraz uprawiania turystyki. Rozwój tych dziedzin stanowi szansę rozwoju oraz może się przyczynić do zwiększenia przychodów samorządu i mieszkańców. Zwiększone środki pozwolą na prowadzenie dalszych inwestycji w zakresie ekologii, infrastruktury, a tym samym poprawią konkurencyjność całej gminy. W tym kontekście Plan ma istotne znaczenie dla wzmocnienia całego lokalnego środowiska.

Projekt finansowany przez
Islandię, Lichtenstein i Norwegię
z Funduszy EOG i Funduszy Norweskich w ramach Programu
Aktywni Obywatele - Fundusz Regionalny.